

MEEDIAKASUTUS JA INFOVÄLI

FAKTILEHT

Eesti venekeelsed elanikud on korruga nii kohaliku venekeelse, Venemaa kui vähesemal määral ka eestikeelse meedia mõjuväljas. Erinevalt eestlastest, kes viibivad üsna ühesuguses meediaruumis, saavad teistest rahvustest inimesed meediat küllalt vastukäivaid vaatekohti kohalike ja maailmasündmuste kohta.

Üha suuremat rolli mängib meediatarbimises sotsiaalmeedia, mis on teistest rahvustest noorte puhul muutunud juba kõige olulisemaks infoallikaks. Kui vanematest põlvkondadest on ETV+ kui infoallika enda jaoks avastanud rohkem kui pooled, siis noorte hulgas on neid alla kolmandiku. Pigem on noorte hulgas näha eestikeelsete veebipõhiste infokanalite tähtsuse väikest kasvu.

Inimeste hinnang oma informeeritusele Eestis toimuvast on ühtlustunud

Viimase kümnekonna aastaga on teiste rahvuste hinnangud oma üldisele informeeritusele Eestis toimuvast lähenenud eestlaste omale. Näiteks teadlikkuses oma kodukohas toimuvast on vahe rahvusrühmade vahel peaaegu kadunud (85% eestlastest ja 83% teistest rahvustest inimesi peavad seda heaks või väga heaks).

Vastupidise trendiga on liikunud venekeelsete elanike informeeritus Venemaast: kui 2008. aastal hindas neist selle heaks 69%, siis 2017. aastal 63%. Eestlaste hinnangud on jäänud uuritud üheksa aasta jooksu stabiilseks, erandiks on informeeritus Venemaal toimuvast, mis 2015. aastal hüppeliselt suurenes seoses konfliktiga Ukrainas ning pingetega Venemaa ja lääne vahel.

Erinevused meediakanalite olulisusele ja usaldusväärssusele

Eestis elavaid rahvusrühmi tugevalt eristavaks trendiks on endiselt hinnangud erinevate infoallikate olulisusele ja usaldusväärssusele. Eestlased on väga selgelt orienteeritud eestikeelsele meediale ning olulisimateks meediakanaliteks peavad nad ERRi (84%), samuti teisi eestikeelseid tele- (74%) ja raadiokanaleid. Venekeelsete elanike meediaallikate pingereas domineerivad Venemaa telekanalid (71%), PBK (70%) ja ERRi venekeelne „Aktuaalne kaamera“ (62%).

Uuringutulemustest joonistub välja, et Eesti venekeelsetel elanikel ei ole ühiseid autoriteetseid meediakanaleid. Üldiselt usaldavad nad meediakanaleid eestlastest märksa vähem ning pildi ühiskonnas toimuvast panevad nad kokku mitme kanali infole toetudes.

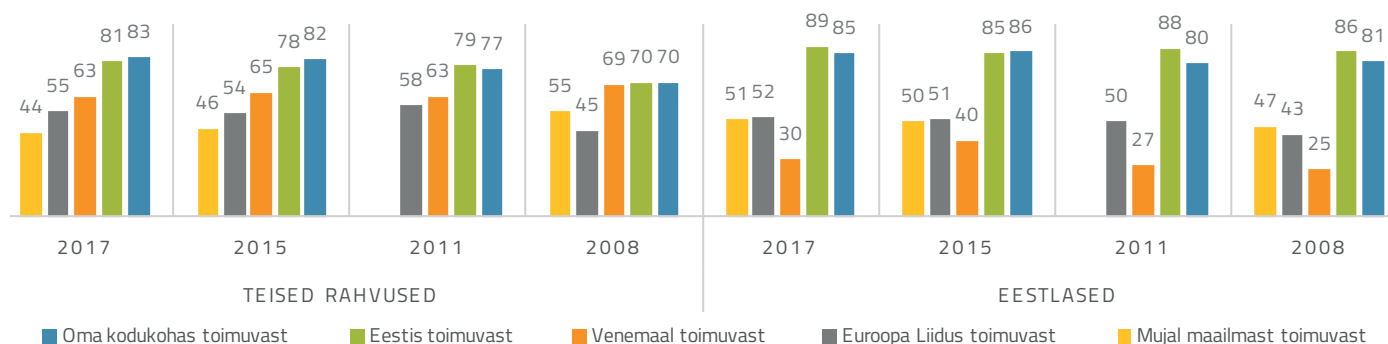
Teistest rahvustest elanike meediakasutuses moodustab suurima ühisosa kohalik venekeelne meedia: vähemalt üht kohalikku venekeelset kanalit peab oluliseks 89% kõigist vastanutest. Eestikeelse meedia olulisus on seotud teistest rahvustest inimeste eesti keele oskusega, Venemaa meedia tähtsus on Eesti kodakondsust omavate teisest rahvustest ja eesti keelt valdavate elanike hulgas mõnevõrra väiksem.

Meediaorientatsioon on seotud ka kuuluvustundega: mida tugevam on riigiidentiteet, seda olulisemateks infoallikateks hindavad vastajad nii eestikeelseid kui ka kohalikke venekeelseid kanaleid.

Sotsiaalvõrgustike tähtsus infokanalina kasvab

Kaalukas suundumus on erinevuste kasv noorema ja vanema põlvkonna meediatarbimises. Tähelepanuväärne on tõsiasi, et teistest rahvustest 15–34-aastaste Eesti noorte jaoks on tõusnud kõige

Enesehinnanguline informeeritus eestlaste ja teiste rahvuste hulgas, 2008–2017, % („Väga hästi“ ja „Pigem hästi“ informeeritute osakaal)

olulisemaks infoallikaks sotsiaalmeedia (77% teistest rahvustest noortest) ning üha enam loobuvad nad traditsioonilistest meediakanalitest, eeskätt televisioonist ja raadiost. Sarnane trend on täheldatav eestlastest noorte info hankimise eelistustes.

Eestlastest sotsiaalmeedia kasutajate hulgas on ülekaalukalt populaarseimad kanalid Facebook (kasutajaid 56%, noortest koguni 90%), millele järgnevad pildi- ja videojagamist võimaldavad keskkonnad (33%). Venekeelsete elanike hulgas on Facebooki (43%) kõrval endiselt populaarsed ka venekeelsed võrgustikud Odnoklassniki (33%) ja VKontakte (26%). Võrreldes 2015. aastaga on Facebooki kasutus Eesti venekeelsete elanike hulgas mõnevõrra kasvanud, see on levinum eesti keelt hästi valdavate inimeste hulgas.

ETV+ usaldusväärsus on hea

2015. aasta kevadel tehtud integratsiooni monitooringu küsitluse andmetel pidas 68% venekeelsetest elanikest ETV venekeelse kanali loomist oluliseks. Siiski pole samaväärne hulk neist ETV+ avami-

sele järgnenud pooleteise aasta jooksul avastanud seda kanalit enda jaoks olulise infoallikana: oluliseks kanaliks hindab ETV+ 43% venekeelsest elanikest ja usaldusväärseks 40%.

ETV+ peavad oluliseks infoallikaks 44% elanikest ja usaldusväärseks 62% kanali jälgijatest. Kui vanemate põlvkondade seas on ETV+ omaks võtnud umbes pooled venekeelsetest inimestest, siis kuni 35aastastest on selle kanali enda jaoks avastanud ainult alla kolmandiku; nende jaoks on emakeelsest telekanalist info saamisel olulisemad isegi eestikeelsed veebiportaalid.

Ka teise populaarse ERRi venekeelse kanali Raadio 4 tähtsus infoallikana väheneb koos vanuse kahanemisega. Teistest rahvustest noorteni jõudmiseks vajab avalik-õiguslik meedia seega senisest rohkem uuenduslikke meedialahendusi.

Kui ETV+ nähakse üldiselt Eesti kohta käiva teabe kättesaadavuse kasvatajana (nii arvab 64% ETV+ jälgijatest), siis monitooringu tulemustest selgub, et mõnevõrra vähem tajutakse selle kanali rolli Eesti venekeelse kogukonna infokandjana (58%).

Meediakanalite olulisuse pingerida eestlaste ja teiste rahvuste hulgas, %

EESTLASED	TEISED RAHVUSED		EESTLASED	TEISED RAHVUSED	
	Väga oluline + küllaltki oluline	Ei ole üldse oluline		Väga oluline + küllaltki oluline	Ei ole üldse oluline
ETV eestikeelsed kanalid	84	5	Suhtlemine sõprade, sugulaste või tuttavatega	81	10
Suhtlemine sõprade, sugulaste või tuttavatega	82	6	Venemaa telekanalid	71	15
Teised eestikeelsed telekanalid	74	8	PBK Eesti uudised	70	18
Eestikeelsed raadiokanalid	73	12	Suhtlemine tööl või koolis kolleegide või kaastelastega	68	21
Eestikeelsed ajalehed	72	12	„Aktuaalne kaamera“ vene keeles	62	22
Suhtlemine tööl või koolis kolleegide või kaastelastega	65	22	PBK teised Eestis toodetud saated	58	20
Eestikeelsed uudisteportaalid, veebileheküljed	61	26	Eesti venekeelsed ajalehed	57	25
Sotsiaalmeedia	43	38	Eesti venekeelsed uudiste-portaalid, veebileheküljed	54	33
Globaalsed uudistekanalid	23	53	Sotsiaalmeedia	48	35
ETV+	12	60	ETV+	43	30
Ajalehed inglise, saksa jm keeles	11	70	Teised Eesti venekeelsed raadiokanalid	43	34
Venemaa telekanalid	7	69	Venemaa uudisteportaalid, veebileheküljed	39	37
Eesti venekeelsed uudiste-portaalid, veebileheküljed	7	79	Raadio 4	38	36
„Aktuaalne kaamera“ vene keeles	6	74	Venemaa ajalehed	34	45
PBK Eesti uudised	5	78	ETV eestikeelsed kanalid	27	42
Eesti venekeelsed ajalehed	5	80	Eestikeelsed uudisteportaalid, veebileheküljed	24	54
PBK teised Eestis toodetud saated	5	78	Eestikeelsed ajalehed	23	54
Raadio 4	4	80	Teised eestikeelsed telekanalid	21	41
Teised Eesti venekeelsed raadiokanalid	4	82	Eestikeelsed raadiokanalid	20	54
Venemaal tegutsevad uudisteportaalid, veebileheküljed	3	83	Globaalsed uudistekanalid	19	52
Venemaa ajalehed	2	84	Ajalehed inglise, saksa jm keeles	8	72